

Oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmän muistio

12.10.2022 kello 13.00-15.00

Paikka: Teams- kokous ja Hirsikampuksen iso neuvotteluhuone

puheenjohtaja opetus- ja sivistysjohtaja Juha Holappa
sihteeri, erityisopetuksen koordinaattori Sari Poropudas
varhaiskasvatuksen vastaava erityisopettaja Riitta Jaakola
Jussi Kolu, Lakari

Annika Mattinen, Hirvaskoski

Elina Jylhänlehto, Sarakylä

Mari Laakkonen, Syöte

Anne Punkeri, Kipinä

Apulaisrehtori Juha Pätsi

ammattikoulun edustaja Kaisu Möttönen

kuraattori Suvi Kipinä

psykologi Leena Pesälä

koulupsykologi Virva Siira

terveydenhoitajien edustaja Sari Nieminen

sosiaalityöntekijöiden edustaja Jonna Puhakka

palveluohjaaja Kaija Kehusmaa-Lehtola

perheneuvolan työntekijä, Leena Törrö ja Nina Partanen

etsivä nuorisotyöntekijä, Juha Mertala, Miika Raiskio

perhepalveluiden palveluesimies, Tuula Tolkkinen- lomalla

seudullinen kuraattori Salla Savolainen

1. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin muutoksitta.

2. Kuntakohtaisen oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelman hyväksyminen lukuvuodelle

Kokouksen osallistujille lähetetään ennakkoon päivitetty kuntakohtainen oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelma. Suunnitelmaa on päivitetty yhdessä oppilashuollon henkilöstön ja oppilashuollon kehittämisryhmän kanssa.

<https://www.pudasjarvi.fi/wp-content/uploads/Kuntakohtainen-oppilas-ja-opiskeluhuolto-suunnitelma-2022-2023.pdf>

Päivitettyjä kohtia:

- henkilötiedot
- ohjautuminen psykologin tutkimuksiin
- ohjautuminen mielenterveyspalveluihin
- ohjautuminen sosiaali- ja lastensuojelupalveluihin

Päivittämättä:

- Kohta 2.4. Lasten ja nuorten hyvinvointikertomus

Keskustelua asiasta:

Erityisopetuksen koordinaattori Sari Poropudas esitti keskeiset kohdat oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelmasta. Suunnitelmaan on päivitetty oppilashuollon ja sosiaalihuollon yhteystiedot koulujen yhteydenottoja varten.

Uutena toimintamallina ollaan jalkauttamassa koulupsykologin tutkimuksiin ohjautumista. Mallia kokeillaan käytännössä lukuvuoden aikana. Siitä kerätään palautetta ja tarvittaessa tehdään malliin tarkennuksia. Sosiaalipuolen toimintaa ja niihin ohjautumiseen on tehty myös joitakin tarkennuksia. Sari Poropudas toi esille myös Pudasjärven kiusaamiseen puuttumisen mallin, jota on jo vuosi jalkautettu kaupungin kouluilla. Malli on toiminut hyvin ainakin Hirsikampuksella.

Opetus- ja sivistysjohtaja Juha Holappa totesi, että Kuntakohtainen oppilas- ja opiskelija huoltosuunnitelma on perusteellinen yhteenveto kaupungin oppilashuollosta. Hän jatkoi, että suunnitelmaa voisi käyttää osana uusien työntekijöiden perehdyttämisessä. Suunnitelma olisi hyvä esitellä myös hyvinvointivaliokunnassa. Juha Holappa esitti, että erityisopetuksen koordinaattori Sari Poropudas voisi tutustuttaa valiokunnan jäsenet suunnitelmaan.

Sosiaalityöntekijä Jonna Puhakka jatkoi, että suunnitelmaan on koottu moniammatillisesti kattavaa tietoa oppilas- ja opiskeluhuollosta. Tämän vuoksi olisi tärkeää, että suunnitelmaa nostettaisiin jatkuvasti esille, jotta toimintamallit jalkautuvat käyttöön.

Koulupsykologi Virva Siira kommentoi toimintamallia, jossa kuvataan oppilaan ohjautumista psykologin tutkimuksiin. Hän painotti koulupsykologin roolia myös vanhempien tukemisessa. Hän mietti myös, mitä keinoja hänellä voisi olla vanhempien tukemisessa esimerkiksi koronaan, someen ja Ukrainan sotaan liittyen. Ympäröivän yhteiskunnan haasteet ovat selvästi tuoneet levottomuutta lapsiin ja nuoriin.

Virva Siira jatkoi, että tutkimuksen aloittamispalaverissa on ensiarvoisen tärkeää olla koulupsykologilla mukana. Hän arvioi, että jos oppilaan haaste on selvä ja tutkimuksilla ratkaistavissa, niin aloituksessa voi olla mukana joku toinen oppilashuoltohenkilökunnasta. Lakarin koulun rehtori Jussi Kolu piti asiaa myös erittäin tärkeänä. Hän korosti, että mitä pienemmästä lapsesta on kysymys, sen tärkeämpää vanhemmilla on olla alusta asti mukana. Apulaisrehtori Juha Pätsi toi esille myös vanhempien tukemisen merkityksen. Haasteet vanhemmuudessa on näkyvissä Hirsikampuksella kuten myös muilla kouluilla.

Palveluista tiedottaminen huoltajille olisi myös erittäin tärkeää, totesi Virva Siira.

Opetus- ja sivistysjohtaja Juha Holappa kertoi, että samat aiheet ovat olleet esillä myös hyvinvointivaliokunnassa. Sen painopisteenä ovat tällä hetkellä osallisuus ja perheet. Mietinnässä on ollut kaupungin rooli perheiden tukemisessa. Joitain käytännön toimenpiteitä on ilmeisesti tulossa. Hän aikoi viedä kokouksen terveisiä hyvinvointivaliokuntaan.

2. Varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden 1.8.2022 voimaan tulleet muutokset (Riitta Jaakola)

Varhaiskasvatuksen suunnitelma on päivitetty Riitta Jaakolan johdolla. Riitta esittelee keskeiset kohdat suunnitelmasta.

Keskustelua asiasta:

Uudet varhaiskasvatuslain muutokset astuivat voimaan 1.8.2022. Tässä lakimuutoksen tavoitteena on tukea varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellista tasa-arvoa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Lakimuutoksesta johtuen myös uudet varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ovat astuneet voimaan 1.8.2022. Tässä määritetään mm. lapselle annettava kolmitasoinen tuki sekä käytännöt tuen järjestämiseen. Varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta tulee tehdä hallintopäätös aina silloin kun tuki aloitetaan, muutetaan tai kumotaan. Erotuksena perusopetuksessa annettavalle kolmiportaiselle tuelle, varhaiskasvatuksessa tuki voidaan aloittaa esim. suoraan erityisenä tukena ilman tehostetun tuen vaihetta, mikäli lapsen tarve sitä vaatii.

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa tai hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea heti tuen tarpeen ilmetyä osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Yleistä tukea toteutetaan lapsen omassa ryhmässä joustavin järjestelyin. Yhteistyössä huoltajien kanssa laadittu lapsen varhaiskasvatussuunnitelma toimii tuen tarpeen arvioinnin välineenä jokaisella tuen tasolla. Lapsen saama yleinen tuki on lyhytkestoista ja/tai intensiteetiltään matalampaa verrattuna tehostettuun ja erityiseen tukeen. Osa-aikainen erityisopettajan antama tuki ja konsultaatio, on yksi yleisen tuen muodoista. Yleinen tuki ei edellytä hallintopäätöksen antamista, mutta mahdollisista yleisen tuen tukipalveluista, kuten tulkitsemis- ja avustamispalveluista ja apuvälineistä, tehdään hallinnollinen päätös.

Varhaiskasvatuksessa lapselle on annettava tukea yksilöllisesti ja yhteisöllisesti suunniteltuna tehostettuna tukena, kun yleinen tuki ei riitä. Tuki on intensiteetiltään voimakkaampaa ja yksilöllisempää kuin yleinen tuki. Tukea annetaan lyhytkestoisesti tai pidempään jatkuvana lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja se aloitetaan heti tuen tarpeen ilmetyä. Tehostettua tukea annetaan niin kauan kuin lapsi tarvitsee sitä. Lapsen tukea tehostetaan tuen suunnittelulla ja toteuttamistapojen lisäämisellä tai niitä vahvistamalla. Tuki muodostuu säännöllisistä ja samanaikaisesti toteutettavista useista tuen muodoista.

Lapsella on oikeus saada yksilöllisesti suunniteltua erityistä tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Erityinen tuki muodostuu useista tuen muodoista ja tukipalveluista, ja on jatkuvaa ja kokoaikaista. Tehostetun ja erityisen tuen vaiheessa korostuu moniammatillinen yhteistyö tuen tarvetta ja tukikeinoja arvioitaessa. Lapsen mahdollista myöhempää diagnoosia tai kuntoutuksen aloittamista ei voida käyttää tuen saamisen ehtona millään tuen tasolla.

Pudasjärven varhaiskasvatuksessa tuen hallintopäätökset valmistelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Yleisen ja tehostetun tuen osalta päätöksen tekee varhaiskasvatuksen aluejohtaja ja erityisen tuen osalta sivistysjohtaja.

Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa olevien lasten osalta noudatetaan esiopetusajan osalta perusopetuslain määrittämiä käytäntöjä eli päätökset ovat pedagogisia asiakirjoja. Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta noudatetaan sitä, mitä varhaiskasvatustalaki määrittää eli tehdään hallintopäätös annettavasta tuesta. Lapsen kannalta on tärkeää, että tuki muodostaa johdonmukaisen jatkumon varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen aikana sekä lapsen siirtyessä perusopetukseen. Kun lapsi siirtyy varhaiskasvatuksesta koulun esiopetukseen ja lapsella on tehostetun tuen tarve, laaditaan hänelle varhaiskasvatuksessa pedagoginen arvio. Päätös tehostetusta tuesta tehdään siellä, missä lapsi aloittaa esikoulun. Erityistä tukea tarvitsevien lasten osalta esim. pidennetty oppivelvollisuus, tehdään perusopetuslain mukaisesti pedagoginen selvitys varhaiskasvatuksesta silloin, kun lapsi siirtyy päiväkodista 1. esiopetusvuoden jälkeen kouluun.

Riitta Jaakola jatkoi, että hetkellä kolmiportaisen tuen käyttöä harjoitellaan ja toimintamalleja jalkautetaan arkeen. Hän on myös käynyt esittelemässä suunnitelman hyvinvointivaliokunnassa.

Apulaisrehtori Juha Pätsi tiedusteli, oliko suunnitelman päivittämissä oltu yhteistyössä koulujen esiopettajien kanssa. Riitta Jaakola kertoi, että suunnitelmat esiopetukseen niveltämisestä on tehty yhteistyössä esiopetuksen opettajien kanssa.

Perheneuvolan psykologi Leena Pesälä kertoi, että varhaiskasvatuksessa toimii hyvin moniammatillinen näkökulma kuntoutukseen. Yhteistyö vanhempien, terapeuttien ja muiden toimijoiden kesken on luonnollista. Paikalliset osaamisen keskuskeskukset ovat toimineet hyvin.

Lakarin rehtori Jussi Kolu pyysi selvennystä varhaiskasvatuksessa olevien esioppilaiden suunnitelmista. Riitta Jaakola kertoi, että varhaiskasvatuksen esioppilaita koskee esiopetuksen osalta perusopetuslaki, jonka mukaan laaditaan esiopetussuunnitelma. Päivähoidon osalta heitä koskee varhaiskasvatustalaki, jonka perusteella laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma.

3. Oulunkaaren oppilashuollon henkilöstötilanteen päivitys ja tilannekatsaus

Tuula Tolkkinen kertoo oppilashuollon henkilöstötilanteesta ja kuulumisista.

Keskustelua asiasta:

Tuula Tolkkinen oli estynyt tulemasta kokoukseen. Tiedoksi annettiin, että Sari Luokkanen aloittaa kuraattorina 26.10.2022. Hänen työnsopimus on tehty vuoden loppuun asti.

4. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön kehittämisen työryhmän terveisiä (Sari Poropudas)

Oppilashuollon monialainen kehittämisryhmä kokoontui 28.9. 2022. Kokouksessa keskusteltiin varhaisen puuttumisen merkityksestä ja mietittiin konkreettisia keinoja sen toteuttamiseksi. Yhdeksi keskeiseksi tekijäksi nousi perheiden hyvinvointi ja vanhemmuuden tukeminen. Toinen keskeinen kehittämiskohde on haasteisiin puuttuminen varhaisessa vaiheessa. Useiden oppilaiden haasteet on havaittu jo alaluokilla, mutta vahvempi puuttuminen tapahtuu vasta yläluokilla.

Tämän hetken tilanne

- Päiväkodissa tarjotaan Lapset puheeksi – keskustelua 3- ja 6 - vuotiaille
- Perusopetukseen tulossa Lapset puheeksi – koulutus
- Seurakunta järjestää Perheen parhaaksi – illan, jossa on teemana nepsy-lapset/ nuoret, mitä kuuluu perheen tehtäviin ja netin käyttö
- Kuraattori on laittanut ilmoituksen Vanhempain akatemian ilmoituksen Wilmaan huoltajien tiedoksi

Kehittämisideoita

- Koko kaupungin yhteinen vanhemmuuteen liittyvä vanhempain ilta, johon olisi mahdollista osallistua myös etänä. Aiheena mm. vanhemmuuden tukemien

- Sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvion voisi tehdä huoltajien kanssa. Palvelutarpeen arvioinnissa voidaan huoltajan kanssa listata asiat, joita vanhemmat eivät kykene hoitamaan.
- Esikouluilaisten oppilashuoltopalaveriin voidaan kutsua lastenneuvolan terveydenhoitaja.

Muita esille tulleita ajatuksia kehittämissyörymässä

- Esiopetuksen ja 7.luokalle nivellykseen liittyvien oppilastietojen siirtäminen. Esitettiin, että nivellys tehtäisiin moniammatillisesti huoltajien kanssa niistä oppilaista, joilla on erityistarpeita.

Keskustelua:

Erityisopetuksen koordinaattori Sari Poropudas kertoi oppilashuollon kehittämissyörymästä. Ryhmä koostuu moniammatillisesti sosiaalityöntekijöistä, kuraattoreista, terveydenhoitajista, psykologeista ja koulujen oppilashuollosta vastaavista opettajista. Työryhmä kokoontuu kaksi kertaa lukuvuodessa. Kokoumisaikajako on aina ennen oppilashuollon ohjausryhmän kokousta. Ryhmän vetäjänä toimii erityisopetuksen koordinaattori.

Opetus- ja sivistysjohtaja Juha Holapan mielestä kehittämissyörymässä oli noussut esille hyviä asioita, jotka ovat myös hyvinvointivaliokunnan kanssa yhteisiä. Hänen mielestään olisi hyvä, jos ryhmän kautta tulisi hyvinvointivaliokuntaan käytännön tietoa haasteista, mitä moniammatillisesti on havaittu. Hyvinvointivaliokunnan olisi hyvä tietää, mitkä haasteet näyttävät keskeisemmin tällä hetkellä arjessa. Tieto voisi mahdollistaa myös vaikuttaa tarvittaviin resursseihin. Juha Holappa aikoi keskustella työryhmän toiminnasta hyvinvointivaliokunnan puheenjohtajan kanssa.

Kokouksessa pidettiin tärkeänä, että kehittämissyörymän esille nostavat asiat, menisivät hyvinvointivaliokunnan tietoon. Ryhmän toimintaa voisi muutenkin kontaktoida hyvinvointivaliokunnan työhön.

Perheneuvolan psykologi Leena Pesälä toi esille, että pitäisi keskittyä tekemään yksinkertaista käytännön perustyötä ilman monimutkaista byrokratiaa. Meillä on paljon omia hyviä malleja, joissa lapsi on keskiössä. Tätä toimintaa pitäisi pystyä vahvistamaan eikä käyttää resurssia sellaisten suunnitelmien laatimiseen, joiden tarve on määritelty esimerkiksi joidenkin suurten kaupunkien tarvelähtöisesti. Tavoitteena pitäisi olla nappi, jokaisella opettajalla, jota painamalla, hän saa oppilaalleen tarvittavaa apua. Asioita on sen vuoksi hyvä määritellä eri näkökulmista ja keskustella niistä, jotta asioihin saadaan laajempi näkemys.

OSAO:n edustaja Kaisu Möttönen kertoi, että heillä on myös suunnitelmia joka lähtöön. Hän jatkoi, että perusopetuksen suunnitelmat näyttävät hyvin konkreettisilta. Hän toi esille, että jossakin vaiheessa voisi olla hyvä käydä yhdessä molempia suunnitelmia läpi.

5. Poissaoloihin puuttuminen- opsin täydentäminen

<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2022/koulujen-keinoja-puuttua-poissaoloihin-yhtenaistetaan-ja-vahvistetaan>

Sitouttavan kouluyhteistyön malli otetaan käyttöön kouluissa vuosina 2023–2024. Käyttöönotto edellyttää päivityksiä perusopetuslakiin ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan **1.8.2023**.

Hallituksen esitys perusopetuslain muuttamisesta on parhaillaan vireillä opetus- ja kulttuuriministeriössä. Tavoitteena on, että esitys annetaan eduskunnalle syksyn aikana. Opetushallitus päivittää valtakunnalliset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet lakimuutoksen mukaisesti siten, että perustemääräys annetaan arviolta helmi-maaliskuussa 2023. **Päivitetyt paikalliset opetussuunnitelmat tulisi ottaa käyttöön kunnissa ja kouluissa elokuun 2023 alussa.**

OPSin päivittäminen voidaan tehdä osittain seutukunnalliseen hankkeeseen kuntien kanssa. Suunnitelman laadintaa voidaan osallista myös oppilashuollon henkilöstöä. Opsi työryhmän nimeäminen?

Keskustelua:

Opetus – ja sivistysjohtaja Juha Holappa kertoi, että kouluille on tulossa kysely, jossa kootaan henkilöitä opetussuunnitelma työhön. Sari Poropudas kertoi, että seutukunnallisessa erityisopetuksen koordinaattoreiden ryhmässä on puhuttu poissaoloihin puuttumisen – opetussuunnitelman päivittämisestä. Ryhmän sisällä tehdään työtä aiheeseen liittyen eli sitä voidaan käyttää hyväksi kuntakohtaisessa opetussuunnitelmatyössä.

6. Tiedoksi

Uusien Wilma –lomakkeiden käyttöön ottaminen (Sari Poropudas)

- Wilma- lomakkeet ovat valmistumassa Ari Ahokummun, Simo Silanderin ja Sari Poroputaan toimesta. Käyttöön ottamisajankohta ei ole vielä tiedossa. Viimeistään ensi lukuvuoden alussa.
- Wilma –lomakkeet on mahdollista tehdä myös varhaiskasvatukseen. Lomakkeet ovat käytössä esimerkiksi Kempeleessä. Pudasjärvellä jatketaan entiseen tapaan, koska käytössä on eri järjestelmät.

Oppimisen tukeen ja oppilashuoltoon liittyvät hankkeet (Sari Poropudas)

- Sointu 2
  - Ville-oppimisympäristö hankittu koko kaupungin käyttöön
  - Mentori-opettajat Lakarin koululla ja Hirsikampuksella
- Sairaalakoulun konsultaatiohanke jatkuu vuoden 2022 loppuun asti
- VIP- verkosto ja siihen liittyvä VIPU-toiminta selkeytyy vähitellen

7. Muut asiat

8. Kokouksen päättäminen kello 14.28 ja seuraava kokouspäivä 26.4.2023 13-15

Juha Holappa

puheenjohtaja
Opetus- ja sivistysjohtaja

Sari Poropudas
sihteeri
eo- koordinaattori